

Spis treści

[Porecze — teren dla etnologa]	13
[Czarownictwo Porecza Macedońskiego. Konspekt]	19
Magia. Problemy do omówienia	19
Czary i czarownictwo	21
Moc słowa	21
Destruktywna atmosfera wiejska (dopełnienie słów)	22
Gdzie pojawia się <i>ars nigra</i> ?	23
Typy czarów i ich kontekst społeczny	24
Magia miłosna	24
Przeciwmagia	26
Sposoby wróżenia	26
Destruktywna atmosfera wsi. Demokratyzm, kolektywizm i nierówność	28
[Stratyfikacja] gospodarcza wsi	28
[Akumulacja bogactwa i duch rywalizacji]	38
[Fałszywa wizja jedności wsi]	46
[Richesne oblige]	48
[Niepowodzenia i nieszczęścia a czary]	56
Czarownictwo na Poreczu	59
[Czary sprawą drażliwą]	59
Czary jako zbrodnia	61
[Tylko kobiety czarują]	62
[Porecka koncepcja czarów]	64
[Klasyfikacja czarów]	68
[Śladami Poreczanina. Analiza terenowa czarów macedońskich]	74
[Typy i rodzaje czarów]	74
Magia zemsty	74
Czar śmierci i choroby 74; Czar kłótni i nienawiści 75; Czar zniszczenia 76;	
Czar bezpłodności 76; Inne czary specjalne 77	
Magia dominacji i sympatii	77
Czary dominacji 77; Czary przywiązania 78	
Magiczna kradzież	79

[Dynamika czarownictwa]	80
[Terminologia uczynku czarowniczego w kontekście moralności społecznej]	80
Czar — uczynek magiczny. Terminologia 80; Czary i moralność 82; Czary i zło 84; Czary i grzech 84	
Akcja magii. [Summum obserwacji i informacji]	84
Czarownictwo w strukturze wsi poreckiej. [Szkic syntetyczny]	90
[Hazard małżeństwa, miłość i magia]	95
Małżeństwo z miłości. Czarownica swatką	95
Magia miłosna	95
[Małżeństwo sprawą rodzin]	97
Konwencjonalne postawy kandydatów do małżeństwa	98
Życie towarzyskie i jego ograniczenia	100
Separacja społeczna. Obowiązujące wzory zachowania	102
Sekretne kontakty młodzieży	107
Miłość przedmałżeńska i dobór indywidualny	108
[Trudności transakcji małżeńskiej]	112
Małżeństwo przez ucieczkę	116
Małżeńska intryga czarownicy 116; [Indywidualna magia miłosna] 119;	
[Specjalne czary miłosne] 123; [Działanie czaru i ucieczka] 132	
Skandal we wsi	135
Ucieczka Sławki. I	135
Ucieczka Sławki. II	152
Ucieczka Sławki. III	162
Kłopoty wdowca. (Pierwszy szkic)	164
Wielkie niedole pożycia małżeńskiego	171
Niedopasowanie małżeńskie a stabilność małżeństwa	171
Niedopasowanie pary małżeńskiej	178
Impotencja. I 179; Impotencja. II 183; Impotencja. [Zapisy terenowe] 185;	
Bezpłodność 187; Erotyczne sny żony 190; Oziębłość męża 191; Bezpłodność.	
[Zapisy terenowe] 192	
[Walka z czarami]	196
Profilaktyka magiczna. Sporządzanie amuletów	196
Odczynianie czarów	200
Odczynianie. I	200
Odczynianie. II	203
Malleus maleficarum. Rozdymanie żył wilczych	208
Rozdymanie żył wilczych. I	208
Rozdymanie żył wilczych. II	216
Diagnozy i terapeuci	217
Święta z Reczan	217
Dzisiejsi wróże Porecza	224
[Amulety odży ze Strgomisza] 227	
[Wróżenie i śnienie]	233
Wróżbiarstwo	233
Gatanie (wróżenie) obrzędowe	233
[Wróżenie z] pękania pszenicy 233; Amkanie jajce [Gryzienie jajka. Wróżenie z amkalicy] 234	

Wróżenie z kości	238
Łopatką owcza 239; Wróżby z kobilicy 240	
Gatanie (wróżenie) przygodne. <i>Kałaui</i> [Zwiastuny]	243
Kobienie [Przepowiadanie / Krakanie / Przeczowanie]	246
Sny	246
Tubylcza teoria snu	246
Sny. <i>Summum</i> obserwacji i informacji	248
Znaczenie snów	252
[Sennik porecki] 252; [Dynamika snów] 255	
[Poszukiwanie] skarbu	257
Sny o skarbie 257; Mitologia [skarbów] 258	

MIT I RZECZYWISTOŚĆ U SŁOWIAN POŁUDNIOWYCH

Plan	263
Męskie matki. Mit o mężczyźnie w połogu	265
[Wprowadzenie]	265
[Mit o mężczyźnie, który zaszedł w ciążę]	266
Konflikt płci	268
Konflikt małżeński. [Zapisy terenowe]	269
Rodzice i dzieci	271
Mężowie i żony	273
Przeżytek barbarzyństwa albo ludowy żurnalizm. Mit o sprzedaży żonie	279
[Pieśń o sprzedanej żonie]	279
Odkup za żonę w Macedonii. I	284
[Wprowadzenie]	284
Przekazywanie dóbr w związku ze ślubem	285
Ekonomiczne aspekty wymiany małżeńskiej	290
Społeczny charakter przekazywania dóbr	296
Odkup za żonę a stabilność małżeństwa	305
Odkup za żonę w Macedonii. II	307
Odkup za żonę w tubylczej psychologii	307
Odkup za żonę a tubylcza ekonomia	310
Odkup za żonę a kontrola zachowania	314
[Transakcja małżeńska. Zapisy terenowe]	318
Małżeństwo matrylokalne albo fikcja w historii. Mit osadniczy	325
Małżeństwo matrylokalne w społeczności patriarchalnej. Wprowadzenie	325
Człowiek i ziemia	328
[Wsie poreckie. Topografia, nomenklatura, granice]	328
[Prawo do ziemi i jej użytkowanie]	332
Mit pozornie historyczny	339
[Tubylczy mit początku]	339
[Mit domazetski i cziflicki. Wprowadzenie w kontekst]	344
Kontekstualizacja. [System władania ziemią]	350

[Historia osadnictwa]	350
Analiza górnoporeckiego systemu władania ziemią. [Konflikt i mit]	352
[Spory graniczne]	356
[Spory graniczne. Zapisy terenowe]	356
System rozstrzygania sporów granicznych	362
Kazirodzca miłość albo seks i represja. Mit o kazirodstwie	367
[Wprowadzenie]	367
Pieśni kazirodcze	368
[Postawienie problemu]	368
[Pieśni kazirodcze z Porecza]	373
Kontekstualizacja pieśni kazirodczych	377
Kazirodstwo: indeks	377
Kazirodstwo w rzeczywistości	378
Kazirodstwo w folklorze i psychologii	381
[Kazirodstwo w rzeczywistości. Zapisy terenowe]	390
Małżeństwo między blisko spowinowaconymi	390
Pokrewieństwo i egzogamia	393
[Przypadki kazirodstwa]	395
[Aborcja i <i>kopile</i> . Zapisy terenowe]	398
Egzogamia wiejska	401
Przeżytek zwyczaju albo konflikt i stłumienie. Mit o zabijaniu starców	406
Plan	406
Mit o zabijaniu starców w społeczności patriarchalnej	409
Jądro ojcobójstwa. [Kontekstualizacja mitu o zabijaniu starców]	416
Ojciec i syn	416
[Dzieciństwo chłopca]	418
[Chłopiec wśród mężczyzn]	423
Wiek męski i małżeństwo	425
Przewartościowywanie zasady wzajemności	427
Przypadki konfliktów	431
Wnioski z analizy	438
Kompleks Edypa	445
Kształtowanie się wczesnych nawyków	446
Niemowlęstwo 446; Odstawienie od piersi 447; Wczesne dzieciństwo 447	
Relacja matki i dziecka	449
Dziecko zależne od matki 449; Matka zależna od dziecka 450	
[Relacja matki i dziecka. Zapisy terenowe]	450
Ojcobójstwo w rzeczywistości i w folklorze. Relacja ojciec-syn	452
Dziecięce doświadczenia chłopca w patriarchacie. Miłość, oddanie i podległość 452; Konflikt i ojcobójstwo 453	
Ojcobójstwo w folklorze i psychologii	455
Wnioski	457
Dawni bohaterzy albo historia w fikcji. Mit heroiczny	461
Wstęp	461
Mity o Królewiczu Marku	465
[Inni junacy]	475

[ROZPROSZONE TEKSTY EPICKIE I LIRYCZNE. ZAPISY TERENOWE]

[Epika]	497
[Liryka]	506

STRUKTURA SPOŁECZNA I RYTUAŁ WE WSI MACEDOŃSKIEJ

Wprowadzenie	519
Religia i system wartości	522
Święte i świeckie	524
Wieś jako wspólnota religijna	525
Organizacja czynności rytualnych	528
Funkcje rytualne i system pozycji społecznych	529
Udział mężczyzn w rytuale	533
Funkcje rytualne kobiet	538
Kobiety i kult zmarłych	539
Magia lecznicza	541
Czarownictwo i jego przejawy	548
Zakończenie	550
Bibliografia	554
Indeks osób	557
Indeks nazw geograficznych	564
Nota edytorska	567